

In ieder nummer van Accountant kijkt juridisch journalist Lex van Almelo, ter lering en vermaak, terug op een opmerkelijke tuchtzaak. Kijk voor tuchtrechtsamenvattingen van de Accountantskamer, inclusief annotaties, op Accountant.nl.

TUCHTRECHT

TEKST LEX VAN ALMELO

Hoor en wederhoor

Het is altijd goed om de onderzochte (rechtspersoon) te horen en commentaar te laten geven.

Accountants worstelen nogal eens met de juiste standaard als zij een onderzoek uitvoeren, zo laten vier uitspraken uit 2021 zien. Grootste risico is dat zij ten onrechte geen hoor en wederhoor toepassen, of ongefundeerde conclusies trekken.

Facturen notaris

De waarnemer van een ontslagen notaris in Bunnik dient veertig declaraties in voor in totaal tweeënhalve ton. Om de declaraties alsnog deugdelijk te onderbouwen voor de rechtbank laat de waarnemer een registeraccountant de gedeclareerde kosten onderzoeken. De accountant brengt een rapport van bevindingen uit volgens Standaard 4400N (overeengekomen specifieke werkzaamheden). Hij trekt echter conclusies op basis van een niet-representatieve steekproef. En bij een rapport van bevindingen zijn conclusies taboe. De Accountantskamer vindt dat hij Standaard 4400N óók niet goed heeft toegepast, omdat hij niet overlegde met de gebruikers over hun verwachtingen. Omdat de accountant het rapport opstelde voor een gerechtelijke procedure had hij volgens de tuchtrechter beter als partijdeskundige kunnen uitgaan van NBA-handreikingen 1111 en 1127. Hij had dan vooraf niet hoeven overleggen met alle beoogde gebruikers en meer vrijheid gehad om zijn rapport te schrijven.

Handreikingen

De provincie Gelderland laat een registeraccountant enkele transacties, activa en passiva analyseren van (de dga van) een personenvervoersbedrijf en gelieerde partijen, alsmede de geconsolideerde financiële positie en resultaten van de groep. De provincie verstrekt de benodigde gegevens, die de accountant aanvult met openbaar toegankelijke informatie. Volgens de accountant voert hij een “transactiegerelateerde adviesdienst” uit volgens Standaard 5500N. Hij houdt zich echter niet aan die standaard, omdat hij conclusies trekt die van meer dan “ondergeschikte betekenis” zijn. De accountant had moeten uitgaan van Handreiking 1127 en 1112, omdat de opdracht wordt uitgevoerd ter ondersteuning van (potentiële) geschillen en persoonsgerichte kenmerken vertoont. Bij een persoonsgericht onderzoek moet de onderzoeker de (rechts-)persoon in beginsel horen en wederhoren. De accountant had dit naar eigen zeggen achterwege gelaten om “tegenas en gedoe” te vermijden. Maar dat is nu juist een reden om wél hoor en wederhoor toe te passen, vindt de tuchtrechter. Nu mist het rapport een deugdelijke grondslag. Ook al omdat de accountant verzuimde de aangereikte informatie te verifiëren. Omdat een onderzoek gaandeweg een persoonsgericht onderzoek kan worden als een directeur in beeld komt, is het

Accountantskamer

20/2495 Wtra AK

Maatregel: waarschuwing

Vindplaats: ECLI:NL:TACKN:2021:42

Accountantskamer

20/1845 Wtra AK

Maatregel: berisping

Vindplaats: ECLI:NL:TACKN:2021:34

College van Beroep voor het bedrijfsleven

19/921

Maatregel: berisping

Vindplaats: ECLI:NL:CBB:20201:788

Accountantskamer

21/103Wtra AK

Maatregel: berisping

Vindplaats: ECLI:NL:TACKN:2021:57

altijd opletten geblazen. Dit risico onderschatte een accountant die de ontstaansgeschiedenis, fiscale positie, governance-structuur, groepsverhouding, huisvesting en financiën van een kinderopvangstichting plus gelieerde bedrijven moest onderzoeken. Hij liet de directeur weliswaar reageren op zijn bevindingen, maar pas nadat de twee andere bestuursleden commentaar hadden geleverd. Dat is te laat.

Verifiëren

Door tijdig te horen, kun je bevindingen verifiëren en onjuiste en ongefundeerde conclusies voorkomen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland laat een registeraccountant onderzoeken of een Wassenaarse kasteelheer recht heeft op de verleende c.q. toegezegde restauratiesubsidie van 2,6 ton. Grotendeels op basis van gegevens die de provincie aanlevert en zonder de kasteelheer te horen, concludeert de accountant dat is gesjoemeld met de btw en te weinig vennootschapsbelasting is betaald. De provincie trekt de subsidies in c.q. vordert deze terug. De accountant blijkt sommige facturen echter dubbel te hebben geteld en bedragen verkeerd te hebben overgenomen.

Vertoont een onderzoek naar declaraties of subsidieaanvragen van één persoon niet altijd persoonsgerichte kenmerken? Die is immers al gauw zo zeer betrokken bij de handelingen die voorwerp van onderzoek zijn, dat het onderzoek onvermijdelijk zijn positie en functioneren raakt? In de uitspraak is de Accountantskamer hier niet duidelijk over. De motivering is domweg: het is geen persoonsgericht onderzoek want het is een onderzoek naar de administratie van de waarnemer. Zo blijft de noodzaak van hoor en wederhoor als een zwaard van Damocles boven vrijwel elk onderzoek hangen. Mijn devies zou dan ook zijn: luister en leg voor. Dat voorkomt een hoop tegengas en gedoe. ←